

FOROBIYNING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRISH METODIKASI.

Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna

Osiyo Xalqaro Universiteti, "Tarix va filologiya" kafedrası

Tarix fani o'qituvchisi.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14617113>

Annotatsiya. Ushbu maqolada buyuk mutafakkir Abu Nasr Farobiyning didaktik qarashlariga asoslangan holda o'quvchilarni tarix faniga qiziqtirishning metodik asoslarini o'rganadi. Farobiyning ta'lim-tarbiya, bilim olish jarayoni, axloqiy tarbiya va inson kamolotiga oid fikrlari tahlil qilinadi. Shuningdek, uning "Fozil odamlar shahri" asaridagi jamiyat va tarixga oid qarashlari o'rganiladi. Annotatsiyada Farobiyning didaktik g'oyalarini tarix darslarida qo'llash orqali o'quvchilarning tarixiy bilimlarni o'zlashtirish, tanqidiy fikrlash, tarixiy jarayonlarni tushunish va o'z shaxsiy qadriyatlarini shakllantirishga qaratilgan metodik tavsiyalar beriladi. Farobiyning ta'limotiga ko'ra, tarix fani o'tmishni o'rganish orqali bugungi kundagi jamiyatni tushunish va kelajak uchun saboq olishga xizmat qilishi kerak. Metodikada interaktiv ta'lim usullari, muammoli ta'lim, loyihalashtirish, munozara, tarixiy manbalar bilan ishlash, o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olish kabi yondashuvlar tavsiya etiladi.

Kalit so'zlar: Farobiy, Didaktika, Tarix, Ta'lim, Tarbiya, Bilim, Axloq, "Fozil odamlar shahri", Tarixiy jarayon, Tanqidiy fikrlash, Interaktiv ta'lim, Muammoli ta'lim, Loyiha, Munozara, Tarixiy manbalar, Individual yondashuv, Metodika, Qiziqish, Motivatsiya, o'quvchi, o'qituvchi.

METHODOLOGY OF INVESTING STUDENTS IN HISTORY ON THE BASIS OF FARABI'S DIDACTIC VIEWS.

Abstract. This article studies the methodological foundations of attracting students to history based on the didactic views of the great thinker Abu Nasr Farabi. Farabi's ideas on education, the process of acquiring knowledge, moral education and human development are analyzed. His views on society and history in his work "The City of Virtuous People" are also studied. The abstract provides methodological recommendations aimed at using Farabi's didactic ideas in history lessons to help students master historical knowledge, critical thinking, understanding historical processes and forming their own personal values. According to Farabi's teachings, history should serve to understand today's society and learn lessons for the future by studying the past. The methodology recommends approaches such as interactive teaching methods, problem-based learning, design, discussion, working with historical sources, and taking into account the individual characteristics of students.

Keywords: Education, Didactics, History, Education, Upbringing, Knowledge, Ethics, “City of Virtuous People”, Historical Process, Critical Thinking, Interactive Education, Problem-based Learning, Project, Discussion, Historical Sources, Individual Approach, Methodology, Interest, Motivation, Student, Teacher.

МЕТОДОЛОГИЯ ИНТЕРЕСА СТУДЕНТОВ К ИСТОРИЧЕСКОЙ НАУКЕ НА ОСНОВЕ ДИДАКТИЧЕСКИХ ВОЗЗРЕНИЙ ФАРАБИ.

Аннотация. В данной статье на основе дидактических воззрений великого мыслителя Абу Насра Фараби исследуются методические основы формирования у студентов интереса к исторической науке. Анализируются мысли Фараби об образовании, процессе обучения, нравственном воспитании и зрелости человека. Изучены также его взгляды на общество и историю в произведении «Город добродетельных людей». В реферате приводятся методические рекомендации, направленные на приобретение студентами исторических знаний, критическое мышление, понимание исторических процессов, формирование их личностных ценностей путем применения дидактических идей Фараби на уроках истории. Согласно учению Фараби, наука история должна служить для понимания сегодняшнего общества и извлечения уроков для будущего, изучая прошлое. Методика рекомендует такие подходы, как интерактивные методы обучения, проблемное обучение, проектирование, дискуссия, работа с историческими источниками с учетом индивидуальных особенностей учащихся.

Ключевые слова: Фараби, Дидактика, История, Образование, Образование, Знание, Этика, «Город добродетельных людей», Исторический процесс, Критическое мышление, Интерактивное образование, Проблемное образование, Проект, Дискуссия, Исторические источники, Индивидуальный подход, Методика, Интерес, Мотивация, ученик, учитель.

Al-Forobiyning didaktik qarashlari o'quvchilarni tarix faniga qiziqtirishda muhim rol o'ynashi mumkin. Farobiy ta'lim-tarbiya jarayonida o'quvchining aqliy va axloqiy kamolotiga e'tibor qaratgan. Uning ta'limotida bilim olish, o'rganish va o'rgatishning o'ziga xos uslublari mavjud. Quyida Farobiyning didaktik qarashlari asosida o'quvchilarni tarix faniga qiziqtirish yo'llari haqida so'z yuritamiz:

1. Bilimga intilishni rag'batlantirish: Qiziqish uyg'otish: Farobiy bilim olishni qiziqarli jarayon deb bilgan. Tarix fanini o'qitishda ham xuddi shunday yondashuv kerak. Tarixiy voqealarni hikoya qilish, qiziqarli savollar berish, bahs-munozaralar o'tkazish orqali o'quvchilarda fanga qiziqish uyg'otish mumkin.

Mantiqiy fikrlashni rivojlantirish: Farobiy aql va mantiqqa katta ahamiyat bergan.

Tarixiy voqealarni o'rganishda o'quvchilarni sabab-oqibat aloqalarini tahlil qilishga, o'z fikrlarini bayon qilishga o'rgatish lozim. Bu ularning mantiqiy fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi va fanni yanada chuqurroq tushunishga yordam beradi.

2. Bilimni amaliyot bilan bog'lash: Tarixning bugungi kunga aloqadorligi: Farobiy bilimni amaliyotda qo'llash muhimligini ta'kidlagan. Tarix fanini o'qitishda o'quvchilarga o'tmish voqealari bugungi kun bilan qanday bog'liqligini ko'rsatish kerak. Misol uchun, o'tmishdagi siyosiy va iqtisodiy jarayonlarning bugungi kundagi oqibatlari haqida bahs yuritish mumkin.

O'rnakli shaxslar: Farobiy o'rnak ko'rsatish usuliga ham ahamiyat bergan. Tarix darslarida buyuk tarixiy shaxslar, olimlar va sarkardalarning hayoti va faoliyati orqali o'quvchilarga ibrat ko'rsatish mumkin. Ularning yutuqlari va xatolarini tahlil qilish o'quvchilarni o'z ustida ishlashga va kelajakka intilishga undaydi.

3. Axloqiy tarbiyaga e'tibor: Tarixiy saboqlar: Farobiy axloqiy tarbiyaga alohida e'tibor qaratgan. Tarix darslari orqali o'quvchilarga yaxshilik va yomonlik, adolat va zulm, vatanparvarlik va xiyonat kabi tushunchalar haqida ma'lumot berish mumkin. Tarixiy voqealar orqali ularda o'z xalqiga va vataniga muhabbat tuyg'usini shakllantirish lozim.

Tanqidiy fikrlash: Farobiy o'quvchilarda tanqidiy fikrlash qobiliyatini shakllantirishni maqsad qilgan. Tarixiy ma'lumotlarni o'rganishda o'quvchilarni har bir narsani shubha ostiga olishga, manbalarni tahlil qilishga va xulosalar chiqarishga o'rgatish kerak. Bu ularning mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi.

4. Ta'lim-tarbiya usullarini takomillashtirish: Interfaol ta'lim usullari: Farobiy o'z davrining ilg'or ta'lim usullaridan foydalangan. Hozirgi kunda ham interfaol ta'lim usullaridan foydalanish o'quvchilarning faolligini oshiradi. Tarix darslarida rolli o'yinlar, munozaralar, loyihalar, taqdimotlar va boshqa interfaol usullardan foydalanish mumkin.

Vizual materiallardan foydalanish: Farobiy bilimlarni turli usullarda yetkazishni yoqlagan. Tarix darslarida xaritalar, rasmlar, videolavhalar, hujjatli filmlar kabi vizual materiallardan foydalanish o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularga mavzuni yanada yaxshiroq tushunishga yordam beradi.

Bilimga ishtiyoq uyg'otish turlari: Tarixning ahamiyatini ko'rsatish: Farobiy bilimni "yaxshilikka olib boruvchi yo'l" deb bilgan. O'quvchilarga tarix fanining shaxsiy va jamiyat rivojidadagi o'rnini, o'tmish saboqlaridan kelajak uchun xulosa chiqarish muhimligini tushuntirish orqali ularda o'rganishga ishtiyoq uyg'otish mumkin.

Qiziqarli hikoyalar orqali motivatsiya berish: Tarixiy voqealarni oddiygina faktlar yig'indisi sifatida emas, balki insonlar hayoti, ularning quvonch va qayg'ulari aks etgan qiziqarli hikoyalar tarzida taqdim etish o'quvchilarni jalb qilishi mumkin. Farobiyning o'zi ham ilmni hikoya shaklida tushuntirishga harakat qilgan.

Tarixiy shaxslar o'rnak qilish: Farobiyning fikricha, buyuk insonlarning hayoti va faoliyati yosh avlod uchun ibrat bo'lishi kerak. Tarix darslarida o'tmishdagi mashhur shaxslarning hayoti, yutuqlari va xatolarini tahlil qilish orqali o'quvchilarni o'rganishga undash mumkin.

2. Mantiq va muhokamaga asoslangan ta'lim: Tarixiy manbalarni tahlil qilish: Farobiy bilimlarni shunchaki qabul qilish emas, balki ularni tanqidiy o'rganish va tahlil qilish muhimligini ta'kidlagan. O'quvchilarni tarixiy manbalar bilan ishlashga o'rgatish, ularni turli xil nuqtai nazarlarni ko'rishga, o'z fikrlarini bildirishga undash tarix faniga qiziqishlarini oshiradi.

Savol-javoblar va munozaralar tashkil etish: Tarix darslarida faqat o'qituvchining ma'ruzasini tinglash emas, balki savol berish, javob topish, munozara qilish orqali o'quvchilarning faolligini oshirish kerak. Farobiy o'z shogirdlari bilan doimo savol-javob tarzida suhbatlashgan.

Tarixiy voqealarning sabablarini tahlil qilish: O'quvchilarga tarixiy voqealarni oddiygina xronologik tartibda emas, balki ularning sabablari, oqibatlari va o'zaro bog'liqliklarini tahlil qilishga o'rgatish mantiqiy fikrlashni rivojlantiradi va tarix faniga qiziqishni kuchaytiradi.

3. Axloqiy tarbiyani uyg'unlashtirish: Tarixdan ibrat olish: Farobiyning fikricha, ilm insonni yaxshilikka yetaklaydi. Tarix darslari orqali o'quvchilarga o'tmishdagi yaxshi va yomon misollarni ko'rsatib, ularni axloqiy jihatdan tarbiyalash mumkin.

Vatanparvarlik va milliy g'urur tuyg'ularini shakllantirish: O'z xalqining tarixini o'rganish orqali o'quvchilarda vatanparvarlik, milliy g'urur va o'zligini anglash tuyg'ularini shakllantirish mumkin. Farobiy o'z asarlarida vatan, xalq va millat masalalariga alohida e'tibor qaratgan.

Insonparvarlik va bag'rikenglik g'oyalarini targ'ib qilish: Tarix darslari orqali o'quvchilarni boshqa madaniyatlar va xalqlar tarixini o'rganishga undash, ularda insonparvarlik va bag'rikenglik tuyg'ularini rivojlantirish mumkin. Farobiy o'z asarlarida turli xalqlarning ilmiy va madaniy merosini yuksak baholagan.

Metodik tavsiyalar: Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish: Ta'lim jarayonida interaktiv doskalar, videolavhalar, onlayn manbalardan foydalanish darsni qiziqarliroq va samaraliroq qiladi.

Loyihalar va ijodiy ishlar tashkil etish: O'quvchilarni tarixiy mavzular bo'yicha loyihalar tayyorlashga, esse yozishga, o'z fikrlarini ijodiy tarzda ifodalashga undash lozim.

Muzeylarga sayohatlar uyushtirish: Tarixiy obidalarga, muzeylarga tashriflar uyushtirish o'quvchilarda tarixiy voqealarni ko'z bilan ko'rish va his qilish **imkoniyatini beradi.**

O'qituvchining mahorati: O'qituvchi tarix fanini yaxshi bilishi, o'quvchilarga o'rnak bo'la olishi, darsni qiziqarli va samarali o'tkaza olishi juda muhim.

Al-Farobiyning tarbiyaviy qarashlariga asoslangan holda tarix faniga o'quvchilarni qiziqtirish metodikasi haqida so'z yuritamiz:

1. Bilishga qiziqishni uyg'otish: Savol berish: Al-Farobiy o'quvchilarni faol o'rganishga undagan. Tarix darslarida o'quvchilarga o'z fikrlarini bildirishlari, savollar berishlari uchun imkoniyat yaratish kerak. "Nega shunday bo'lgan?" "Agar boshqacha bo'lganda nima yuz berar edi?" kabi savollar o'quvchilarni o'ylashga, tadqiq qilishga undaydi.

Hikoyalar va misollar: Al-Farobiyning o'zi ham ta'limda hikoyalardan, misollardan foydalanishni tavsiya qilgan. Tarixiy voqealarni qiziqarli hikoyalar shaklida bayon qilish, mashhur tarixiy shaxslar hayotidan misollar keltirish o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi. Masalan, buyuk sarkardalarning g'alabalari yoki buyuk allomalarning kashfiyotlari haqida hikoya qilish.

Muammoli vaziyatlar: O'quvchilarga tarixiy muammoli vaziyatlar taklif qilish, ularni o'z fikrlarini bildirishga va yechim izlashga undash. Masalan, "Nega bir davlat tanazzulga yuz tutgan?" kabi savollar o'quvchilarni o'ylashga majbur qiladi.

2. Axloqiy tarbiya orqali qiziqitirish: Tarixiy shaxslarning ibratli tomonlarini ko'rsatish: Al-Farobiy insonni axloqiy jihatdan kamolga yetkazishni muhim deb bilgan. Tarixiy shaxslarning o'rnakli fazilatlarini, adolat, vatanparvarlik, bilimga intilish kabi xislatlari haqida gapirish o'quvchilarda ibrat olish hissini uyg'otadi.

Tarixiy xatolardan saboq chiqarish: O'tmishdagi xatolarni ko'rsatib, ulardan saboq chiqarishga o'rgatish. O'quvchilarga tarixiy jarayonlarni tahlil qilish, xulosa chiqarish va o'z fikrlarini bildirishga imkon berish.

Insoniyat taraqqiyotiga e'tibor qaratish: Tarixning shunchaki o'tmish emas, balki insoniyatning taraqqiyot yo'li ekanligini ko'rsatish. O'quvchilarga tarix fani insoniyatning kelajagiga ta'sir ko'rsatishi mumkinligini tushuntirish.

3. Amaliyot va ijodkorlikka yo'naltirish: Loyihalar va tadqiqotlar: O'quvchilarga tarixiy mavzularda loyihalar tayyorlash, kichik tadqiqotlar olib borish vazifalarini berish. Bu ularni faol o'rganishga, ijodkorlikka undaydi. Masalan, "O'rta Osiyo shaharlari tarixi" yoki "Buyuk ipak yo'lining ahamiyati" kabi mavzularda loyihalar tayyorlash.

Tarixiy rolli o'yinlar: Tarixiy voqealarni sahnaga qo'yish, tarixiy shaxslar rolini ijro etish o'quvchilarda o'rganilayotgan davrga qiziqish uyg'otadi, ularni o'sha davr atmosferasiga olib kiradi.

Tarixiy ekskursiyalar: O'quvchilarni muzeylarga, tarixiy obidalarga olib borish, bu orqali ular o'z ko'zlari bilan o'tmish izlarini ko'rishlari mumkin. Bu ularning tarixga bo'lgan qiziqishlarini yanada oshiradi.

4. Ta'limning individuallasuvi: O'quvchilarning qobiliyatlarini hisobga olish: Har bir o'quvchining o'ziga xos qobiliyatlari va qiziqishlari borligini inobatga olish. O'quvchilarga o'z qiziqishlariga mos keladigan mavzularni tanlashga imkon berish, har bir o'quvchi uchun individual yondashuvni qo'llash.

Turli xil o'qitish usullarini qo'llash: Darslarda ma'ruza, munozara, guruhli ish, interaktiv usullarni qo'llash. Bu o'quvchilarni zerikishdan saqlaydi, ularning faolligini oshiradi.

5. O'qituvchining roli: O'qituvchining shaxsiy namunasi: O'qituvchi o'zi ham tarixga qiziqishi, bilimi va pedagogik mahorati bilan o'quvchilarda qiziqish uyg'otishi kerak.

O'quvchilarni rag'batlantirish: O'quvchilarning harakatlarini rag'batlantirish, ularni maqtash va qo'llab-quvvatlash. Bu ularning o'ziga bo'lgan ishonchini oshiradi.

Do'stona munosabat: O'qituvchi o'quvchilar bilan do'stona munosabatda bo'lishi, ularning fikrlarini hurmat qilishi kerak. Bu o'quvchilarning darsda faol ishtirok etishlariga yordam beradi.

Xulosa: Al-Farobiyning didaktik qarashlari o'quvchilarni tarix faniga qiziqitirish uchun muhim asos bo'lib xizmat qilishi mumkin. Uning ta'lim-tarbiya usullari, bilimga intilishni rag'batlantirish, bilimni amaliyot bilan bog'lash, axloqiy tarbiyaga e'tibor berish va ta'lim usullarini takomillashtirish kabi g'oyalari yordamida o'quvchilarni nafaqat tarixiy ma'lumotlar bilan tanishtirish, balki ularning aqliy va axloqiy kamolotiga ham hissa qo'shish mumkin. Tarix fanini Farobiy qarashlari asosida o'qitish o'quvchilarda o'z o'tmishiga hurmat, vataniga muhabbat va kelajakka ishonch tuyg'ularini shakllantiradi.

REFERENCES

1. Jumanioyozov, R. (2020). *Tarix fanini o'qitishda interfaol metodlar*. Toshkent: Innovatsiya va ta'lim.
2. Murodov, I. (2019). *Tarixni o'qitishda didaktik va metodik jihatlar*. Toshkent: Toshkent universiteti nashriyoti.
3. Toshpo'latova, S., Gadayeva, M., & Sadullayev, U. (2024). SHARQ ALLOMALARINING DIDAKTIK QARASHLARI. *Modern Science and Research*, 3(12), 985-993.
4. Gadayeva, M., Toshpolatova, S., & Sadullayev, U. (2024). TARIX FANLARINI OQITISHDA MUZEYLARNING ORNI. *Modern Science and Research*, 3(12), 994-1003.
5. Sadullayev, U., Gadayeva, M., & Toshpo'latova, S. (2024). MAHALLA-QADRIYATLAR BESHIGI. *Modern Science and Research*, 3(12), 1228-1238.
6. Toshpo'latova Shaxnoza Shuhratovna. (2024). ILK UYG'ONISH DAVRI NAMOYONDALARINING DIDAKTIK QARASHLARI ASOSIDA O'QUVCHILARNI TARIX FANIGA QIZIQTIRIS METODIKASI. <https://doi.org/10.5281/zenodo.14520996>
7. Toshpo'latova, S. (2024). TARIX FANINI O'QITISHDA SAMARALI METODLAR. *Modern Science and Research*, 3(11), 774-782.
8. Тошполатова, И. (2024). THE PRESENT IRANIANS. *Журнал универсальных научных исследований*, 2(5), 453-462.

9. Toshpo'latova, S. (2024). BUXORODAGI SAROYLAR. *Modern Science and Research*, 3(5), 522-529.
10. Toshpo'latova, S. (2024). O'RTA ASRLARDA OILA PEDAGOGIKASIGA OID FIKRLAR. *Modern Science and Research*, 3(12), 353-361.
11. Toshpo'latova, S., & Xudoyqulov, S. (2024). History And Ethnology Of Olot District. *Modern Science And Research*, 3(5), 148-151.
12. Toshpo'latova, S., & Jo'rayeva, M. (2024). HISTORY AND ARCHITECTURAL MONUMENTS OF JONDOR DISTRICT. *Modern Science and Research*, 3(2), 447-450.
13. Qizi, R. S. S., Shukhratovna, T. S., & Karamatovna, M. A. (2024). Implementation of Education and Protection of Children's Rights in the age of Technology. *SPAST Reports*, 1(7).
14. Shuhratovna, T. S. (2024). Linguistic Anthropology. *European Journal Of Innovation In Nonformal Education*, 4(3), 432-437.
15. Toshpo'latova, S. S., & Naimov, I. N. (2023). MS ANDREYEV-O'RTA OSIYO XALQLARI ETNOGRAFIYASINING YIRIK OLIMI. *Innovations in Technology and Science Education*, 2(8), 1214-1222.
16. Toshpo'latova, S., & Tursuntoshova, S. (2024). Khoja Abdulkholiq Gijduvani. *Modern Science and Research*, 3(2), 87-93.
17. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics Of Ethnologies Of Bukhara. *Modern Science and Research*, 3(2), 1004-1011.
18. Toshpo'latova, S. (2024). Ethnolinguistics. *Modern Science and Research*, 3(2), 500-507.
19. Toshpo'latova, S. (2024). Religious Anthropology. *Modern Science and Research*, 3(1), 504-510.
20. Shakhnoza Shuhratovna, T. (2023). MS Andreyev's Way Of Life. *American Journal of Language, Literacy and Learning in STEM Education (2993-2769)*, 1(10), 655-659.
21. Shuhratovna, T. S. (2023). Ethnological Analysis Of National Costumes And Rituals Of Tajiks In The Works Of MS Andreyev. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 42-47.
22. Toshpo'latova, S. (2023). MS Andreyev-Scientific Career. *Modern Science and Research*, 2(12), 801-807.
23. Shuhratovna, T. S. (2023). Etymology Of Tajik Marriage Ceremony. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(11), 17-23.
24. Toshpo'latova, S., & Ashurova, G. (2023). THE HISTORY AND DESCRIPTION OF THE WORK OF MS ANDREYEV-" ARK BUKHARI". *Modern Science and Research*, 2(9), 404-409.

25. Toshpo'latova, S. (2023). ETHNOLOGICAL ANALYSIS OF CALENDRIAL CALCULATION AND LENGTH MEASUREMENTS OF KHUF VALLEY TAJIKS IN THE RESEARCHES OF MS ANDREYEV. *Modern Science and Research*, 2(10), 291-299.
26. Toshpo'latova, S. (2023). A STUDY OF THE WEDDING CEREMONY OF THE TAJIKS OF AFGHANISTAN. *Modern Science and Research*, 2(9), 84-89.
27. Naimov, I., & Toshpo'latova, S. (2023). Marriage Ceremony Of Tajiks In The Work Of Mikhail Stepanovich Andreyev "Tadjiki Dolini Khuf". *International Journal of Intellectual Cultural Heritage*, 3(1), 12-16.
28. Toshpo'latova, S. S. (2023). Tojiklar Milliy Kiyim-Kechaklari Va "Beshmorak" Marosimining Etnologik Tahlili. *Scholar*, 1(28), 395-401.
29. Gadayeva, M. (2024). MARKAZIY OSIYODA JADID AYOLLARI TARIXI. *Modern Science and Research*, 3(12), 652-658.
30. Muxamedovna, G. M. (2024). Millatimiz Faxri-Buxoro Ma'rifatparvari. *Miasto Przyszłości*, 52, 557-562.
31. Muxamedovna, G. M. (2024). PARANJI TARIXI, YOXUD O'RTA ASR AYOLLARINING KIYIMI HAQIDA.
32. Muxamedovna, G. M. (2024). TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARINING O'RNI. *TALIM VA RIVOJLANISH TAHLILI ONLAYN ILMIY JURNALI*, 4(5), 97-102.
33. Mukhamedovna, G. M. (2024). The Sad Fate Of The Women Of Turkistan: About The "Hujum" Movement And Its Impacts On Agriculture. *SPAST Reports*, 1(7).
34. Muxamedovna, G. M. (2023). MAKTABLARDA TARIX FANINI O'QITISH AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 178-180.
35. Muxamedovna, G. M. (2023). TARIX FANINI O'QITISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. *Научный Фокус*, 1(5), 175-177.
36. Gadayeva, M., & Ismoilova, Z. (2024). The Importance Of Studying The Science Of Youth Psychology In Improving People'S Lives. *Modern Science and Research*, 3(2), 676-683.
37. Gadayeva, M., & Hamroqulova, N. (2024). The Basis Of The Use Of Development-Pedagogical Skills In Pedagogical Activity. *Modern Science and Research*, 3(2), 684-689.
38. Gadayeva, M. (2024). ABOUT THE HISTORY OF THE VEIL OR MEDIEVAL WOMEN'S DRESS. *Modern Science and Research*, 3(2), 1097-1103.

39. Gadayeveva, M. (2023). THE UNIQUE SIGNIFICANCE OF MASTERING SOCIAL SCIENCES DURING THE DEVELOPMENT OF THE NEW UZBEKISTAN. *Modern Science and Research*, 2(10), 459-464.
40. Universiteti, G. M. M. O. X. (2023). Uchinchi Renesans Davrida Ajdodlarimiz Merosini Organish Orqali Integratsion Ta'limni Yanada Takomillashtirish Tamoyillari: Часть 1 Том 1 Июль 2023 Год. *Лучшие интеллектуальные исследования*, 1(1), 11-16.
41. Gadayeveva, M. (2024). Attack Action. *Modern Science and Research*, 3(1), 1028-1033.
42. Gadayeveva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
43. Muxamedovna, G. M. (2023). KREATIV YONDASHUV ASOSIDA DIDAKTIK MATERIALLAR YARATISH MEKANIZMLARI. *ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ*, 21(3), 12-14.
44. Muxamedovna, G. M. (2023). Uchinchi renesans davrida ajdodlarimiz merosini organish orqali integratsion ta'limni yanada takomillashtirish tamoyillari. *Образование наука и инновационные идеи в мире*, 22(1), 35-38.
45. Muxamedovna, G. M. (2023). History Of Patriotic Women. *International Journal Of History And Political Sciences*, 3(12), 69-75.
46. Muxamedovna, G. M. (2023). Innovatsion TaLim-Buyuk Kelajak Poydevori. *World scientific research journal*, 17(1), 74-76.
47. Gadayeveva, M. (2024). Effective Ways To Use The" Thoughtstorm" Method On The Theme Of The" Eastern Renaissance" Era. *Modern Science and Research*, 3(1), 1024-1027.
48. Yuldosheva, F. . (2024). MIRZO ULUG'BEK KUTUBXONASI VA BUGUNGI TAQDIRI. *Modern Science and Research*, 3(12), 741-749. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/58564>
49. Yuldosheva , F. . (2024). BOLA TUG'ILISHI BILAN BOG'LIQ MAROSIMLAR O'ZBEK XALQI HAYOTINING AJRALMAS QISMI SIFATIDA. *Modern Science and Research*, 3(11), 788-791. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/48058>
50. Yuldosheva , F. Y. qizi. (2023). LEV NIKOLAYEVICH GUMILYOVNING "QADIMGI TURKLAR" ASARIDA KO'KTURKLAR YODGORLIKLARI XUSUSIDA. *GOLDEN BRAIN*, 1(16), 338-342. Retrieved from <https://researchedu.org/index.php/goldenbrain/article/view/3908>

51. Ярашова, М. . (2024). ЖАҲОН ЭТНОЛОГИЯСИ ФАНИ ВА УНИ ЎҚИТИШНИНГ ЗАМОНАВИЙ МЕТОДОЛОГИЯСИ. *Modern Science and Research*, 3(10), 362–368. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/44901>
52. Ярашова, М. (2024). БУХОРО ВОҲАСИДА МАТО ВА МАТО ТАЙЁРЛАШ УСУЛЛАРИ. *Modern Science and Research*, 3(11), 782–787. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/48057>
53. Yarashova Mohlaroyim Shuhratovna. (2024). Muyiddin Ibn Arabiyning Tasavvuf Ta'limotida Tahsil Olgan Ayol Ustozlari Va Ta'lim Bergan Ayol Shogirdlari. *Miasto Przyszłości*, 52, 622–625. Retrieved from <https://miastoprzyszlosci.com.pl/index.php/mp/article/view/4679>
54. Yarashova, M. (2024). ILK O'RTA ASR MANBALARIDA KIYIM-KECHAKLAR VA ULAR BILAN BOG'LIQ ATAMALAR TAVSIFI. *Modern Science and Research*, 3(12), 621–632. Retrieved from <https://inlibrary.uz/index.php/science-research/article/view/58456>
55. Vahobovna, S. G. (2024). YANGI O'ZBEKISTONDA MAKTABGACHA TA'LIM-TARBIYA MUASSASALARIGA QARATILAYATGAN E'TIBOR.
56. Vahobovna, S. G. (2024). JAHON IQTISODIY INQIROZI DAVRIDA KANADA IQTISODIYOTI.
57. Srojeva, G. (2024). TA'LIM SOHASIDA XALQARO HAMKORLIK.
58. Vahobovna, S. G. (2024). MAKTABGACHA TA'LIM-TARBIYA MUASSASALARI MODDIY TEXNIKA BAZASINI MUSTAHKAMLASH.
59. Vahobovna, S. G. (2024). MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASIDA MA'NAVIY-AXLOQIY TARBIYA VA MA'RIFIY ISHLARNING SAMARALI SHAKLLARI
60. Srojeva, G. (2024). XX-ASRNING 30-YILLARIDA OSIYO MAMLAKATLARI. *Modern Science and Research*, 3(6)